

Μάθημα:

Τάξη:

Ημερομηνία:

Καθηγητές:

Ονοματεπώνυμο:

ΚΕΙΜΕΝΑ

Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniuārauit. Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant.

Cum Cornelius P. Nasica ad Ennium poetam venisset eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset eum domi non esse, Nasica sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret, exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus quod Nasica tam aperte mentiebatur: " Quid" inquit "Ego non cognosco vocem tuam?"

Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. **Opibus** urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam **fuisse!**

Tristissimus haec tibi scribo: Fundāni nostri filia minor mortua est. Eā puellā nihil umquam festivius, nihil amabilius nec longiōre vitā dignius vidi. Nondum annos XIII impleverat, et iam illi anīlis prudentia, matronālis gravitas erat et tamen suavitas puellāris.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στα Νέα Ελληνικά τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.1.α. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη Σωστό ή Λάθος.

- α. Οι ομοιότητες της Λατινικής με την Ελληνική οφείλονται στην κοινή καταγωγή τους από τον Ινδοευρωπαϊκό χώρο.
- β. Χρονικό ορόσημο για τη συστηματική καλλιέργεια της λατινικής γλώσσας και την παραγωγή αξιόλογων κειμένων θεωρείται το 240 π.Χ.
- γ. Η επιβίωση πολλών ελληνικών λέξεων μέχρι σήμερα στις ρωμανικές γλώσσες οφείλεται στη μεταφορά τους στη λατινική γλώσσα.
- δ. Τα διάφορα λογοτεχνικά είδη της ρωμαϊκής λογοτεχνίας ακολουθούν διαφορετική εξέλιξη από την αντίστοιχη ελληνική.
- ε. Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα και του Ουμανισμού ήταν περιορισμένη η χρήση της Λατινικής γλώσσας.
- στ. Στην κλασική εποχή η λατινική λογοτεχνία περνά από το στάδιο της μαθητείας, των πειραματισμών και της πολυποικίλης ανίχνευσης στη φάση της υψηλής δημιουργίας και της καλλιτεχνικής εκλέπτυνσης.
- ζ. Μετά το 90 π.Χ. ακολουθεί ένα άγονο κενό περίπου εξήντα χρόνων στη λογοτεχνική παραγωγή.
- η. Οι «νεωτερικοί» ποιητές δημιουργούν πολύ καλοδουλεμένα ποιήματα, τα οποία διακρίνονται για την απλότητά τους.
- θ. Στους χρόνους του Κικέρωνα, ο Ρωμαίος λογοτέχνης επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στη ρωμαϊκή ιστορία, στη γλώσσα και τη γραμματεία, το δίκαιο και τον πολιτισμό του.
- ι. Στους χρόνους του Κικέρωνα, ο φιλοσοφικός και πολιτικός στοχασμός αυτονομείται από τα ελληνικά πρότυπα και οδηγείται σε προσωπικές επιλογές και κατακτήσεις.

Μονάδες 10

B.1.β. Να εντοπίσετε την ετυμολογική συγγένεια των παρακάτω λέξεων στα αποσπάσματα των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν: επόμενος, στόμα, Ιανουάριος, Απρίλιος, μουράγιο, πειρατής, μνημείο, ρεπουμπλικάνος, φεστιβάλ, μινιατούρα.

Μονάδες 10

Γ.1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

generis:	ονομαστική πληθυντικού
vir:	αφαιρετική ενικού
ostio:	γενική ενικού
domi:	δοτική ενικού
domini:	κλητική ενικού
illum:	αιτιατική ενικού στο ουδέτερο γένος
diebus:	γενική ενικού
opibus:	γενική πληθυντικού
neminem:	γενική ενικού
ipsi:	δοτική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
discrimine:	αιτιατική ενικού

Μονάδες 11

Γ.1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τα παρακάτω επίθετα:

clari: την γενική ενικού του ουδετέρου στον συγκριτικό βαθμό
nimia: τον αντίστοιχο τύπο στο συγκριτικό βαθμό
Tristissimus: τον θετικό βαθμό του επιρρήματος
amabilis: τη γενική πληθυντικού του ίδιου γένος στον υπερθετικό βαθμό

Μονάδες 4

Γ.2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

venisset: απαρέμφατο παρακειμένου στην ενεργητική περιφραστική συζυγία
quaerenti: γ ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού στην άλλη φωνή
sensit: γενική πληθυντικού στο γερονδιακό στο θηλυκό γένος
accipe: απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή
fecerit: α πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
habemus: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
cavete: το σουπίνο και στους δύο τύπους
tutamini: τον αντίστοιχο τύπο στην υποτακτική
nolite: το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού
deponite: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

Γ.2.β. **mortua est:** να γίνει χρονική αντικατάσταση στο β πληθυντικό της υποτακτικής.

Μονάδες 5

Δ.1.α. **Accipe nunc quid postea Nasica fecerit:** να εφαρμόσετε στην δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση την ακολουθία χρόνων (μονάδες 3) και να κάνετε τις απαραίτητες μετατροπές έτσι ώστε να δηλώνει το υστερόχρονο στο παρόν (μονάδα 1).

Μονάδες 4

Δ.1.β. **Cum Cornelius P. Nasica ad Ennium poetam venisset:** Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της, τον τρόπο εκφοράς της και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία.

Μονάδες 6

Δ.1.γ. **Paucis post diebus:** να εκφράσετε την ίδια επιρρηματική σχέση με ισοδύναμο τρόπο και να δηλώσετε το «πριν» με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 4,5

Δ.2.α. *cavete periculum / Neminem credideritis*: να δηλώσετε την απαγόρευση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Μονάδες 3,5

Δ.2.β. *Eā puellā*: να εκφράσετε τον β όρο σύγκρισης με άλλο τρόπο.

Μονάδες 3

Δ.2.γ. *Fundāni nostri filia minor mortua est*: να μετατρέψετε την πρόταση σε ευθεία ερώτηση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Μονάδες 4

Δ.2.δ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις: *quaerenti, se, Opibus, fuisse, tibi*.

Μονάδες 5

Ευχόμαστε Επιτυχία!!!